

WO I, HET INTERBELLUM EN WO II

Antwoordkernen zijn vrijwel nooit volledige zinnen. Antwoordkernen geven alleen aan, wat er beslist in het antwoord moet staan.

De bedoeling is, dat je eerst zelf de antwoorden vindt/bedenkt. Daarna maak je er zelf goede *eigen* zinnen van. Pas achteraf controleer je, of je antwoord goed is. Vaak is het geen kwestie van goed of fout, maar van volledig of niet volledig.

Wat zijn de regels voor het maken en nakijken van opdrachten:

Indelen

1. **Voor** in het schrift komen de aantekeningen te staan en ook de uitwerkingen van de aantekeningen
2. **Achterin** het schrift komen de opdrachten te staan

Opdrachten:

3. Alle opdrachten moeten gemaakt worden. De antwoorden moeten in **HELE** zinnen uitgeschreven worden.
4. Je slaat steeds een regel over tussen de opdrachten.
5. Alle antwoorden moeten nagekeken worden:
 - a. Is een antwoord goed, dan zet je met **RODE** pen een ✓ voor de kantlijn.
 - b. Is een antwoord fout en je snapt *waarom* je antwoord fout is verbeter je met **RODE** pen.
 - c. Is een antwoord fout en je snapt *niet* waarom je antwoord fout is dan zet je met **RODE** pen een ? voor de kantlijn. Dat moet je dus vragen in de les.

Soms komt er bij de antwoordkernen **xxx**: dat betekent: zo'n antwoord moet je helemaal zelf bedenken. Vaak gaat het dan om een eigen mening, of een eigen voorbeeld: zoiets kunnen we natuurlijk niet voor je bedenken.

→ betekent: de opdracht is geen vraag. Je moet alleen de opdracht lezen. De vraag komt dan daarna

..... betekent, dat wat op de stippellijn moet, overgenomen moet worden uit het boek.

1. inleiding: 'interbellum internationaal'

1 →

1.1. de bondgenootschappen omvatten alle werelddelen

1.2.

	Partij 1: ... Geallieerden.....	Partij 2: Centralen.....
Welke belangrijke landen horen daar bij? →	GB, F, RUS, USA	D, Oost-Hong, Turkije

2. tijdperk tussen de (twee wereld-) oorlogen

2.1. gevolgen WO I en (== ?) verklaring WO II

2. De verklaring van Wereldoorlog 1

2.1 industrialisatie

3. xxx

3.1. en 3.2

	2 agrarisch-stedelijke maatschappij	3 Industriële maatschappij
1. Aandrijfkraft	Waterkracht, windkracht, spierkracht	stoom
2. Wonen	Dorpen en enkele steden	steden
3. Werken in	Werkplaatsen, boerderijen	fabriekshallen
4. Productiehoeveelheid	Naar vraag	massa
5. Produceren voor de markt of produceren naar vraag	Naar vraag	markt
6. Vervoer	Wagen (getrokken door mens of dier), zeilboot	Stoomlocomotief, stoomboot

3.3 Wat was de aandrijfkraft.....

Waar woonden de mensen....

Waar werkten.....

Hoeveel produceerden.....

Wat was het doel van.....

Hoe vervoerden.....

3.4. beschrijvende vragen.

4. natuur, arbeid, kapitaal(-goederen)

4.1. arbeid bijv. door lage lonen uit te betalen

4.2. koloniën

4.3. werktuigen, gebouwen, (=hulpmiddelen bij de productie) Voorbeelden: xxxxx

4.4. Zijn uitgaven moesten lager zijn (<) dan zijn inkomsten (>).

4.5. maximale winst

5. migratie van overbodige landarbeiders naar de fabrieken: veel aanbod van arbeiders maakt lonen laag!

5.1. /5.2. fabrieksarbeid vraagt minder scholing: minder opleiding betekent minder loon

6. vrijheid van het individu → liberalisme

6.1. landsverdediging; politietaken; wegen / infrastructuur

6.2. sociale zorg, medische zorg; milieuzorg, onderwijs (?).

- 7.kapitalisme, want kapitalisme gaat ook uit van vrijheid van het individu (in de economie)
- 7.1. Gunstig, want fabrikanten zijn de sterkere marktpartij
- 7.2. Ongunstig, want arbeiders zijn de zwakste marktpartij

2.2 imperialisme en nationalisme

- 8. Het uitbreiden van het eigen grondgebied met overzeese gebieden voor goedkope grondstoffen voor de eigen industrie noemen we imperialisme.
- 8.1. GB en F
- 8.2. Fashoda (Soedan)
- 8.3. GB wil noord/zuid-verbinding (Kaïro-Kaapstad) en F wil west/oost-verbinding: het snijpunt ligt bij Fashoda.

- 9. F: sterk Duitsland is bedreiging voor F aan de Rijn
GB:sterke Duitse economie en sterke Duitse vloot is bedreiging voor GB als economisch nr.1 en als zeemacht nr. 1
- 9.1. sinds 1871 een eenheidsstaat (keizerrijk)

- 10. Hier: overdreven vorm van vaderlandsliefde, komt tot uiting in superioriteitsgevoel / geldingsdrang t.o.v. andere staten en/of volken
- 10.1. superioriteit / racisme / overbrengen van christelijke waarden en normen
- 10.2. **vwo: nationalisme: gedicht getuigt van superioriteit en van overbrengen christelijke waarden en normen (NB! Bij zo'n vraag dien je altijd door middel van citaten je antwoord te bewijzen)**

- 11. →
- 11.1. primair, omdat cartoon is gemaakt in de tijd van imperialisme / door tijdgenoot, die zelf heeft gezien, gehoord of meegemaakt
- 11.2. de geliefdheid van de blanke kolonialist bij de koloniale volken
- 11.3.

Beeldelement	Argument
Lachende gezichten bij zwarte volken	Daaruit blijkt, dat ze het verblijf van de blanke waarden
'beloning'	De zwarten krijgen elk een zak 'vol lekkers'
Gemoedelijkheid / vaderlijkheid	De zwarten mogen zich vrij gedragen t.o.v. de blanke / spelen met hem

11.4. xxx

- 12. →
- 12.1. F, GB, D, Italië, België

- 12.2. D, I, B, S
 12.3. xxx
 12.4. België: Belgisch Kongo grenst aan Duitse, Britse en Franse koloniën, zoals België in Europa tussen F, GB en D ligt!
13. →
 13.1. n-w-n-n-n (w = waarde = hier: naastenliefde/ barmhartigheid)

2.3 bondgenootschappen en bewapeningsrace

14.

	Bondgenootschap: Triple Entente	Bondgenootschap: Driebond
Welke belangrijke landen waren lid volgens de tekst?	F, RUS, GB	D, Oost.-Hon, Italië

15. Nee, idee: hoe sterker je bewapend bent, hoe beter je de ander kunt afschrikken
 15.1. uitleg: ja / nee is nooit een goed antwoord bij open vragen! (gesloten vragen = meerkeuzevraag)
 15.2. xxx
 15.3. Waarderend: eigen oordeel / afweging. Beschrijvend vraagt naar feiten. Verklaring vraagt naar conclusies op basis van feiten
16. Bejubelen van de macht van de drie bondgenoten / de vriendschap tussen de grote 3 benadrukken
 16.1. Kroon / krans; mantels; vloot
 16.2. Links: Rusland; rechts: Frankrijk; midden: Engeland. Want: de vlaggen; de namen in het Russisch alfabet; de kleding (Frankrijk geen kroon, maar krans; Rusland: tsarenkroon; Engeland: kroon)

2.4 de moord op Franz-Ferdinand

- 17.1. plan tot moordaanslag op Oostenrijks-Hongaarse kroonprins
 17.2. als één land in een oorlog betrokken wordt, moeten de bondgenoten verplicht volgen.
 17.3. sneeuwbaaleffect
18. →
 18.1. industrialisatie; imperialisme; nationalisme; bondgenootschappen; bewapeningswedloop
 18.2. moord op Franz-Ferdinand

3. Wereldoorlog I

- 19. beschrijving van de gebeurtenis
 - 19.1 toepassing nieuwe technologie op bewapening
 - 19.2 negatief: “een ander verschrikkelijk wapen”.

- 20. langzame mobilisatie van Russische legers
 - 20.1. xxx

- 21. wordt werkstukopdracht opgedeeld in 21.1, 21.2, 21.3 en 21.4

- 22. kaart Europa veranderde; USA wereldmacht; ontstaan USSR, strenge aanpak van verliezers
 - 22.1. USA en USSR direct
 - 22.2. xxx

4. De vrede van Versailles

- 23. Lloyd George: GB; Clemenceau: F; Wilson: USA
 - 23.1. F
 - 23.2. F en D: haatgevoelens; Westfront op Frans grondgebied [bron 7 en 8]; F en D: gemeenschappelijke grens; D begon oorlog

- 24. D als enige schuldig betekent een enorm bedrag aan herstelbetalingen!
 - 24.1. verraad van binnenuit tegen Duitse leger. De verraders zijn de ondertekenaars en hun achterban!
 - 24.2.
 - verlies *grondgebied*
 - verlies *koloniën*
 - beperking Duits *leger*
 - *Saarland* voorlopig bij Frankrijk
 - *Rijnland* gedemilitariseerd
 - *Herstelbetalingen*

- 25. Sovjet-Unie had vrede met Duitsland gesloten. Verraad volgens de Geallieerden

- 26. Wilson = USA: Duitsland zwaar gestraft; zelfbeschikkingsrecht niet echt toegepast

- 27. 4 t/m 9; 18 t/m 21; 28 t/m 32

- 28. →
- 28.1 ongeschreven, want beeld
- 28.2 subjectief, want tekenaar wil publiek zijn mening kenbaar maken
- 28.3 zielige soldaat;afwerende houding van de ‘gentleman’= Geallieerde

5 De Verenigde Staten van Amerika

5.1 Het ontstaan van de Verenigde Staten van Amerika

- 1. GB
- 1.1 xxx

- 2.1 geschreven, want tekst
- 2.2 primair, want is tijdens de onafhankelijkheidsoorlog geschreven. De schrijver (Jefferson) heeft die gebeurtenis zelf meegemaakt
- 2.3 subjectief, want Jefferson wil zijn standpunt kenbaar maken.

- 3 regering boven de regeringen van de deelstaten; grote vrijheid voor elke staat, behalve voor de taken die het federale bestuur heeft: buitenlandse politiek / nationale veiligheid-defensie o.a.
- 3.1 het volk kiest = democratie

- 4 wetgevende macht (congres); uitvoerende macht (president); rechterlijke macht (Hoge Gerechtshof)
- 4.1 congres:
- 4.2 Huis van Afgevaardigden; Senaat
- 4.3 Tweede en Eerste Kamer
- 4.4 voorkomt dictatuur / macht van enkelen
- 4.5 beschrijvende vraag, want vraagt: WAT is de naam / Hoe heet....

5.2 crisis in het bestaan van de jonge Verenigde Staten

5.1 Stap 2: Verzamelen

Zuidelijke staten = democraten, sterker gezag voor de afzonderlijke staten, plantages, voor slavernij

Noordelijke staten = republikeinen, sterk centraal gezag, industrie, tegen slavernij

Stap 3: Ordenen

	Gebied: Zuidelijke Staten	Gebied: Noordelijke staten
	Democraten :	Republikeinen:
	sterker gezag voor de afzonderlijke staten	voor een sterk centraal gezag

	plantages	industrie
	Voor slavernij	Tegen slavernij

Stap 4

	Gebied: Zuidelijke Staten	Gebied: Noordelijke staten
Hoe werd er gedacht over het verdelen van de macht tussen de federale overheid en de afzonderlijke staten?		
Voornaamste politieke partij?		
Voornaamste middel van bestaan?		
Voor of tegen slavernij?		

Stap 5:

De noordelijke en zuidelijke staten van Amerika verschilden zowel op het gebied van het staatsgezag, als op het gebied van economie

De verschillen zijn zo groot het zuiden was voornamelijk agrarisch, terwijl het noorden industrie als voornaamste middel van bestaan heeft. Ook op politiek terrein zijn de verschillen tussen het zuiden en het noorden groot. Het noorden gaat uit vaneen sterk centraal (federaal) gezag, terwijl de zuidelijke staten de besturen van de afzonderlijke staten sterker willen zien, dan de federale overheid.

Daar komt nog bij dat in het zuiden men positief tegenover slavernij stond. Slavernij was de spil van de plantages, terwijl de industrie gebaat was bij goedkope, vrije arbeidskrachten.

Antwoord op de vraag: Hoe groot is het verschil tussen de noordelijke en zuidelijke staten van de Verenigde Staten van Amerika is dan ook dat de verschillen op economisch en politiek terrein zeer groot waren. Ook de verschillende behoeften op het gebied van arbeidskrachten, het zuiden was gebaat bij slavernij en het noorden bij goedkope, vrije arbeidskrachten

Kortom: Het noorden en het zuiden stonden lijnrecht tegenover elkaar. Het verschil was dus groot. Een confrontatie is niet onwaarschijnlijk.

6 Bestuderen xxx

6.1. Hierop is de verdeling van de Verenigde Staten te zien in noordelijke en zuidelijke staten. De ideeën van de noordelijke staten zijn ook al vertegenwoordigd aan de westkust.

Grensstaten. Zij liggen tussen de uitgesproken noordelijke en zuidelijke staten in en hebben nog geen partij gekozen Je zoekt bijvoorbeeld op ‘burgeroorlog’

Zelf opzoeken

6.2 xxx

6.3 xxx, want

7 →

7.1 Zweep en ketenen

- 7.2. Deze prent roept medelijden op. De maker zal zeer waarschijnlijk hebben willen pleiten voor het afschaffen van slavernij. Wel of geen slavernij werd de inzet van de strijd tussen de zuidelijke en noordelijke staten.
- 7.3. Noordelijke: noorden tegen slavernij
- 7.4. Subjectief, want tekenaar wil medelijden opwekken
- 7.5. xxx
8. De politieke opvatting, die ervan uitgaat dat het individu volkomen vrij dient te zijn. Uitgaande van deze gedachte is de rol van de overheid bijzonder klein.
- 8.1. Het economische systeem, waarbij diegenen die de productiemiddelen (kapitaal, natuur, arbeid) in handen hebben, recht hebben op de winst, noemen wij **kapitalisme**.
- 8.2. Liberalisme verschaft politieke vrijheid aan de kapitaalbezitters, die zo groot mogelijke winst wilden maken.
- 8.3. De fabrieksarbeiders. Aangezien zij 'slechts' met hun arbeidskracht een productiemiddel zijn. De eigenaar van de productiemiddelen, de fabrikant, zal dan ook met het oog op een zo hoog mogelijke winst hun loon zo laag mogelijk houden.

5.3 De Verenigde Staten van Amerika worden een grootmacht

- 9 hoge invoerrechten
- 9.1. grote binnenlandse markt
- 9.2. * lage, omdat groot aanbod van werkwillige arbeiders
* goedkope, omdat voldoende grondstoffen in eigen land
* Amerikaanse, omdat goedkoper
- 9.3. Een grote binnenlandse markt, de beschikking over een enorme hoeveelheid aan grondstoffen, en protectionisme.
- 9.4. oorzaken, want waardoor
- 9.5. verklarende vraag (redenvraag), want begint met waarom

10 → Lees de bronnen

- 10.1. Tot oorlog, tot verzet
- 10.2. Handel in wapens. Met Amerikanen bedoelt hij de blanken.
- 10.3. Hij verwijt de blanken geen respect te hebben voor de leefwijze van de Indianen.
- 10.4. Bizon was het voornaamste middel van bestaan. Zonder de bizon verloren de Indianen hun zelfstandigheid.
- 10.5. Dat land geen privé-bezit kan zijn. Alle mensen hebben nu eenmaal het land nodig om te leven.
- 10.6. Het land is van (hem) de Indianen en (zijn) hun voorouders.
- 10.7. Dat de blanken (de kinderen van de Grote Vader) de Indianen lastig vallen en hen allerlei slechts leren. De Indianen vallen de blanken niet lastig!
- 10.8. De president van de VS
- 10.9. opdringen van de blanke levensstijl.

- 11.1. hoog: leg deze conclusie uit m.b.v. toelichting bij vraag 10.10.
- 11.2 primair, want de uitspraken zijn van Indianen die de gebeurtenissen zelf hebben meegemaakt

12.1. + 13 t/m 13.2 xxx

- 13. werk; vrijheid (van geloof); angst voor oorlog
- 13.1. verklarende, want waarom = reden
- 13.2. reden, want waarom vraagt naar meningen, gedachten, gevoelens, wensen.....

- 14. isolationisme
- 14.1. WO I
- 14.2. verandering = **discontinuïteit**: t.o.v. isolationisme. Uiteraard is isolationisme continuïteit tot aan 1941.
- 14.3. aanval op Amerikaanse koopvaardijsschepen en passagiersschip “De Lusitania”.

- 15 NB niet vergeten die sectoren te leren!
- 15.1 primaire (graanboeren) en secundaire sector (bewapeningsindustrie)

5.4 De Amerikaanse schijnwelvaart na WO I

- 16 1Bb; 2Cd; 3Ac; 4Da

- 17 oorlogswinst
- 17.1 grotere arbeidsparticipatie van vrouwen (meer vrouwen betaald werk)

- 18 dat het eten van van dit product bijdraagt aan een gezond leven. Dit blijkt wel uit de gezond-ogende moeder en kind en ‘prevention’.
- 18.1 Subjectief, het geeft de mening weer van de verkoper van dit graanontbijt. Het is namelijk reclame. Reclame wordt altijd gemaakt om de consument in het product *te laten geloven*.
- 18.2 De standplaatsgebondenheid is dus dan ook erg hoog. Grote mate van beïnvloeding van de verkoper van dit graanontbijt.

- 19 Xxx
- 19.1 aanbod groot pakket aandelen
- 19.2 noodzaak tot massaconsumptie leidt tot krediet- en afbetalingssysteem
- 19.3 kooplust van de Amerikanen
- 19.4 welvaart berust niet op werkelijk bezit, maar op geleend bezit.

- 20 →
- 20.1 Op de voorgrond kleine, eenvoudige schots en scheefstaande huisjes, gemaakt van afval. Op de achtergrond de grote, sterke en indrukwekkende wolkenkrabbers van Manhattan.
- 20.2 sociaal
21. tijdelijk ingrijpen van de overheid om de crisis te bestrijden
- 21.1. bestrijden van overproductie in de landbouw; daling van werkloosheid d.m.v. openbare werken
- 21.2. openbare werken
- 21.3 Het is een populair onderdeel. De fotograaf maakt dit met zijn foto duidelijk. Er staan uitgelaten, blijde jonge jongens op. Zij zijn onderweg naar werk in één van de openbare werken, die de werkloosheid moet tegen gaan.
- 21.4. * middel
* doel
* middel
* middel
22. werkloosheid; faillissementen; ontruiming; afvaldorpen (direct)
23. verandering in politiek denken (indirect)
24. gevolgen grijpen in elkaar: daardoor gaat het steeds slechter.

6. De Sovjet-Unie, een nieuwe grootmacht

6.1 Het ontstaan van het oude Rusland

1. Als opvolgers van de Oost-Romeinse keizers
- 2 Afwezigheid van natuurlijke grenzen + aanwezigheid van goed bevaarbare rivieren
 - 2.1 voor meer landbouwgrond en omdat ze ijsvrije havens wilden hebben
 - 2.2 kunnen blijven voeden van de groeiende bevolking en handelsbelangen
 - 2.3 26.1 = verklarende vraag (reden) en 26.2 = verklarende vraag (oorzaak)
 - 2.4 sterke alleenheersers = absolute vorsten
3. ~~weinig~~
Eenheid
alleenheerschappij

6.2 Het bestuur door de tsaren

4 monarchie

4.1 autocratie

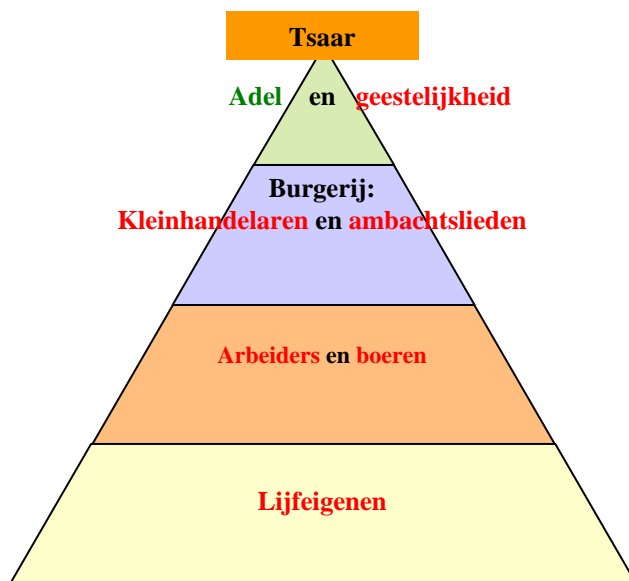
5 Russische kerk (hoge geestelijke door Tsaar benoemd)
Adel (in dienst van de staat)

5.1 Geestelijken waren rijk en machtig
Adel hoefde geen belasting te betalen en mocht als enige grote stukken land bezitten

6 1500 – 1917

6.3 De samenleving van het oude Rusland

7 + 7.1

7.2 Xxx

8 xxx

8.1 xxx

8.3 oorzaak

6.4 Groei van de oppositie

9.

- een vrije boer zou op zijn eigen grond harder werken en meer voedsel produceren
- landheren hadden voldoende gratis arbeidskrachten
- er kwamen meer arbeiders naar de steden nu de voormalige lijfeigenen niet meer gebonden waren aan hun dorpen

10 Nee, want ze hadden grote schulden en hun land was te klein en van slechte kwaliteit

11 Nee, leidde tot scherpere onderdrukking

11.1 xxx

11.2 xxx

12. Karl Marx

13 productiemiddelen

13.1 Kapitaal(goederen), natuur en arbeid

13.2 Productiemiddelen in handen van de samenleving (staat)

14.1.

- productiemiddel
- investeren
- kapitaal
- bank

14.2 →

14.3 kapitalisten

14.4 platenmaatschappij

14.5 arbeidersklasse (proletariaat)

15 kleine revolutionaire elite

16 Het proletariaat aan de macht

16.1 een samenleving waarin iedereen gelijk is

16.2 xxx

17 land van adel verdelen onder de boeren

17.1 vrijemarkteconomie met weinig overheidsbemoeienis en particulier bezit van de productiemiddelen

18 →

18.1

	Communisten	Socialisten-revolutionairen	Constitutionele Democraten
Politiek	Via revolutie naar klassenloze maatschappij	Revolutie	democratie
Aanhang/doelgroep	fabrieksarbeiders	Boeren	Liberale burgers
Economie	Productiemiddelen in handen van gemeenschap. Nadruk op industrie	Nadruk op agrarische (primaire) sector	vrijemarkteconomie

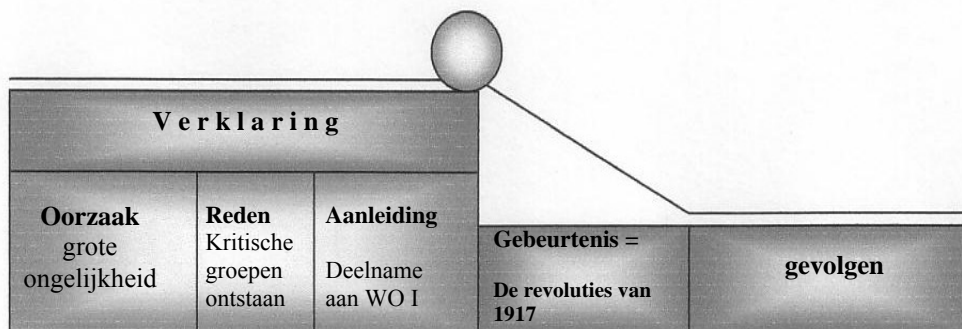
18.2 Willen einde maken aan heerschappij van de tsaar en aan de grote ongelijkheid

6.6 De gebeurtenis: de omwenteling van 1917

19 →

19.1 Zie onderstaand schema

19.2 Zie onderstaand schema

20. Republiek

20.1 Liberalen en sociaal democraten

20.2 Tegenstelling op gebied van verschil van arm en rijk, voorkomend uit het privébezit van de productiemiddelen

21 Het voortzetten van de oorlog: voedselprobleem in de steden bleef en ook het aantal oorlogsslachtoffers bleef stijgen.

22 →

22.1 enerzijds objectief: John Reed geeft een uiterlijke beschrijving van Lenin en zijn binnenkomst. Dit is controleerbaar

Anderzijds niet objectief: John Reed geeft zijn visie op/mening over de persoon Lenin

6.7 De gevolgen: de Sovjet-Unie

6.7.1 Een moeizame start

23 Burgeroorlog + de tegenstanders van de Roden kregen steun van Engeland, Japan, Frankrijk, Polen, VS, Tsjecho-Slowakije

24 voorkomen wereldrevolutie; terugbetalen schuld; herstel oude bestuur om oorlog voort te zetten

25.1 - geschreven bron (tekst)

- primair (oog- en oorgetuige)
- informatief (zoveel mogelijk beschrijvend)

25.2 Xxx

25.3 Xxx

6.7.2. De nieuwe staat onder leiding van de communisten

26 Overheidsorganen en partijorganen naast elkaar bestaan

26.1 Eensgezind en efficiënt

26.2 Discussie en kritiek wordt gezien als verdacht

27 Gelijk komen met het Westen

27.1 Collectivisatie: kolchozen

27.2 met het geld en de arbeiders uit de landbouw kon de industrialisatie betaald worden

28 slachten van vee, kippen e.d.

28.1 Eindelijk ging het veel boeren goed (koelakki); zij waren niet bereid om alles weer aan de staat af te moeten staan.

29 →

29.1 vorsten (kroon) , geestelijkheid (kleding) en kapitalisten (geldzak)

29.2 Lenin wilde een wereldrevolutie (hij veegt de HELE wereld schoon. Lenin staat op een WERELDbol)

30 →

30.1 →

30.2 beide

30.3 2 + C

30.4 xxx

30.5 xxx

31

- middel
- middel
- doel

32 Een plan voor vijf jaar om bepaalde economische doelen te halen

32.1 Tractor, combine, vrachtauto's, elektriciteitscentrales, hoogovens

32.2 Hoog

32.3 Zeer

32.4 Voor, omdat hij wil laten zien, dat de Sovjet-economie (man met schep) vooruitgaat, terwijl de Engelse economie (man met kapitalistenhoed) naar beneden duikelt.
Kortom: het socialisme doet het beter dan het kapitalisme!

33 Xxx

33.1 leerstekst: noemt propaganda en terreur, maar niet de slechte kwaliteit
Van Rossum: er zijn ook feiten die wijzen op succes. De propaganda heeft gewerkt

34 →

34.1 industrie / arbeiders

34.2 landbouw / boeren

34.3 socialisme/communisme

35 gevolg - reden

35.1 een gelukkig / succesvol leven in socialistische staat, want de man en vrouw zijn enthousiast en blij

35.2 subjectief, want het is propaganda

35.3 hoog, want het is een subjectieve bron

36 vijand

36.1 De man zwelgt in rijkdom; hij is dik; stereotype voor kapitalist (te zien ook aan de zwarte hoge hoed)

7 Duitsland in het Interbellum: 1919-1939

7.1 Duitsland in de jaren twintig

1. Monarchie

1.1 Republiek

2.

Tegenstanders van Republiek van Weimar	Wat wilden zij?
Adel + legerofficieren + oude bureaucratie	Herstel keizerrijk; behoud autoritaire staat
Communisten	Revolutie naar sovjet-model

3 KPD = Kommunistische Partei Deutschlands. Systeem = kapitalisme: je ziet de arbeider die een einde maakt aan de hoge heren (kapitalisten)

4.

- Gevolg
- Gevolg
- Orzaak
- Oorzaak
- Gevolg

5. →
- 5.1. inflatie
- 5.2. Fransen bezetten Ruhrgebied. Duitse regering roept op tot proteststaking. Betaalt lonen door, drukpersen aan voor geld: inflatie = hier geldontwaarding door geldschepping
- 5.3. geld verdienen is niet handig in de vorm van nietswaardig geld.
- 5.4. laten betalen in natura

7.2 Duitsland in de jaren dertig

7.2.1 Economische en politieke crisis na ineenstorting van de beurs op Wallstreet

6. Amerikaanse leningen aan D in kader van Dawesplan werden opgevraagd

7

Communistisch	b. KPD	B. Arbeiders
liberaal	d. DDP	A. Fabrikanten
socialistisch	a. SPD	B. Arbeiders
Nationaal-socialistisch	c. NSDAP	C. kleine zelfstandigen

- 8.
- Onjuist
 - Onjuist
 - Juist
 - Juist
 - Juist
 - Juist
 - Onjuist
 - Juist
 - Onjuist

- 9 Staatshoofd
- 9.1. Gekozen volksvertegenwoordiging / wetgevende macht
- 9.2. Onenigheid tussen de partijen over aanpak crisis
- 9.3. Uitschakeling democratie, want gekozen parlement kan niet controleren /kan geen wetten maken

7.2.2 De nationaalsocialistische ideeën

10. Verheerlijking van geweld, want ik zie wapens

Eenheid van het Duitse volk, want ik zie alle jongens en meisjes in uniforme kleding en veel vlagvertoon.

Leiderschap, want ik zie een massa aan het zwaaien. De massa moest geleid worden en de leider moet gediend worden

Racisme. Op de posters staan een jongen en een meisje met typische 'arische' kenmerken

- 10.1 Leger → oorlog
- 10.2 Het moederschap
- 10.3 xxx
- 10.4 Dat alle kinderen lid werden van de nationaal-socialistische jeugdbeweging
- 10.5 Uniform en het individu staat eigenlijk voor een massa = afgebeeld op de achtergrond
- 10.6/7 beide, tekst en beeld
- 10.8 Subjectief, de mening van de tekenaar is een nationaalsocialistische mening
- 10.9/10 Hoog, want het is subjectief
- 10.11 Primaire, de maker van de posters was 'getuige' van het nationaalsocialistische Duitsland

- 11. Jood heeft goud (kapitalist), maar doet zich als arme communist voor (sikkel en hamer). Hieruit blijkt de onbetrouwbaarheid / dubbel spel spelen
- 11.1. Mensen beoordelen / veroordelen op basis van uiterlijke/ biologische kenmerken
- 11.2. Racisme speciaal gericht tegen joden
- 11.3. Nee: betreft het hier één synagoge, of is er sprake van een aanval op vele synagogen? Het in brand steken van een synagoge is niet enige vorm van antisemitisme: je moet ook andere vormen onderzoeken. Dus: de foto hoeft niet representatief te zijn voor het antisemitisme in Duitsland
- 12 Schrijf alle cursieve tekst uit 7.2.2 onder elkaar IN EIGEN WOORDEN en beantwoord dan de vraag.

7.2.3 De nationaalsocialistische oplossing van de economische crisis

- 13.
 - Knokploegen op straat
 - Geheime politie op straat
 - Propaganda voor nazis
 - Waarschuwing
- 13.1. Geen: overdrijven / onderschrift = spot
- 13.2. beide: beeld + tekst
- 13.3. Subjectief, want tekenaar wil publiek overtuigen van slechtheid nazi's
- 14. 1924 I = crisis; na 1929 = crisis: NSDAP groeit in crisissituaties

- 14.1. DVP, DNVP, WP: gaan sterk achteruit. Misschien toch ook KPD, DDP SPD (SPD verliest ook aan KPD)
- 14.2. Objectief: geeft de feiten
15. →
- 15.1 USA en Duitsland
- 15.2. Nee: D is economisch gekoppeld aan USA
- 15.3 Groei Sovjeteconomie
- 15.4. Geen uitkeringen; directe armoede
- 16.
- indoctrinatie = hersenspoelen
 - terreur = onderdrukking
 - censuur = afschaffing persvrijheid / vrijheid van meningsuiting
 - propaganda = stelselmatige reclame voor standpunten
- zin 1 = indoctrinatie zin 2 = terreur; zin 3 = censuur; zin 4 = propaganda
17. arbeiders. Arbeiders worden in hun rechten beknot door nazis (vastgebonden / vastgeketend aan hakenkruis)
18. →
- 19 onderwijzers / leraren
- 19.1. nee: vrees voor ontslag/ vervolging
- 19.2. primair, want de eedafleggers hebben het zelf meegemaakt
- 20.
- niet-joodse kinderen vinden zuivering prima. De joodse kinderen doen toch lelijk en onaardig
 - zuivering gaat nogal gemoedelijk en is een 'natuurlijk' proces. Begint al bij kinderen op school.
- 20.1. kinderen zijn het makkelijkst te indoctrineren

← **Conferentie van München:**

- 1.Hitler (links, D),
- 2.Chamberlain (GB),
- 3.Daladier (F) en
- 4.Mussolini (rechts, I).
- 5.Stalin (SU) staat in de deur en mag niet meedoen

Bij de conferentie van München werden belangrijke delen van Tsjecho-Slowakije aan Duitsland gegeven.

21.

<i>Bepalingen Versailles</i>	<i>overtredingen Hitler tegen Versailles</i>
Beperking leger	Herbewapening 1935
Rijnland gedemilitariseerd	Remilitarisering Rijnland 1936
Geen Anschluss met Oostenrijk	Oostenrijk binnengevallen 1938
Grenzen vastgelegd	verdrag van München 1938 Aanval op Tsjechoslowakije 1939 Aanval op Polen 1939